

Krajský úřad Ústeckého kraje

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
odbor životního prostředí a zemědělství

Dle rozdělovníku

Datum: 26. 2. 2020
Spisová značka: KUUK/002745/2020/8/ZD-1127
Číslo jednací: KUUK/037360/2020
Vyřizuje/linka: [REDAKCE]
Počet listů/příloh: 3/0

Rozhodnutí v řízení o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb.,
o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, na základě žádosti Povodí Ohře, s.p., Bezručova 4219, 430 03 Chomutov, ze dne 4. 12. 2019, o povolení výjimky dle § 56 odst. 1 a odst. 2. písm. b) a c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, k zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů, zařazených do kategorií kriticky a silně ohrožených a ohrožených (dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, dále jen „vyhláška“) pro záměr provedení průzkumných prací pro přípravu a zajištění generální opravy objektů vodního díla Kamenička, vydává toto rozhodnutí:

VÝROK

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny příslušný dle ustanovení § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, podle § 56 odst. 1 a 2 písm. b) a c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, **povoluje** Povodí Ohře, s.p., Bezručova 4219, 430 03 Chomutov, **výjimku** ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů dle § 50 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Výjimka se povoluje ze zákazu rušení, zraňování, usmrcování, sběru a ničení či poškozování a přemísťování jejich vývojových stádií a to v souvislosti se záměrem provedení průzkumných prací pro přípravu a zajištění generální opravy objektů vodního díla Kamenička, které leží na vodním toku Kamenička, v ř. km 1,550.

Výjimka se vztahuje na živočišné druhy zařazené dle § 48 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a vyhlášky, do kategorie druhů kriticky a silně ohrožených a ohrožených, a to na druhy:

mník jednovousý (*Lota lota*) – ohrožený druh
střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*) – ohrožený druh
ropucha obecná (*Bufo bufo*) – ohrožený druh
slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – silně ohrožený druh
rak říční (*Astacus astacus*) – kriticky ohrožený druh

Výjimka se povoluje za splnění následujících podmínek:

1. Vypouštění nádrže bude přednostně prováděno mimo období rozmnožování a metamorfozy ropuchy obecné a líhnutí raků říčních v lokalitě, tedy mimo období od března do konce července.
2. Pokud bude třeba z technicko-bezpečnostních důvodů začít vypouštět nádrž v období od března do července, je toto možné pouze za splnění následujících podmínek:
 - a. Před započítím jarního tahu ropuch obecných do nádrže budou instalovány dočasné zábrany, které zabrání vstupu ropuch do nádrže.
 - b. Vně zábran budou vytvořeny dvě tůně, které budou sloužit jako dočasná náhradní rozmnožiště ropuch po dobu prací. Tyto tůně musí být dokončeny již před započítím tahu ropuch a udržovány v optimálním stavu po celou dobu zásahu až do napouštění nádrže.
 - c. Dočasné zábrany budou kolem nádrže instalovány po celou dobu prací až do doby napouštění nádrže.
 - d. Pokud bude během odchyty raků zjištěno, že dochází již k líhnutí ráčků, bude osobou, stanovenou v podmínce č. 8 upraven harmonogram a postup prací tak, aby došlo k co nejmenším ztrátám na nové generaci.
 - e. Práce uvedené pod body a. až d. budou provedeny pod dohledem osoby, uvedené v podmínce č. 8. Tato osoba zajistí, že typ použitých zábran, termín jejich instalace a jejich přesné umístění budou v souladu s požadavky ochrany tohoto druhu. Zároveň určí přesné umístění a parametry tůní podle bodu b.
3. Nádrž bude vypouštěna rychlostí max. 20 cm/za den.
4. Nádrž nebude vypouštěna při poklesu teploty vzduchu pod 5 °C, aby nedocházelo k ohrožení chráněných živočichů při transferu.
5. Poté, co se u hráze vytvoří zbytková tůň, dojde k výlovu ryb, které budou přeneseny do toku Kamenička v blízkosti nádrže.
6. Během vypouštění dojde k odchyty a transferu raků, popř. obojživelníků. Obojživelníci budou transferováni k nově vytvořeným tůním podle bodu b. Raci pak do toku Kamenička nad nádrží, do úseku do 2 km od nádrže. Do tohoto úseku je možné transferovat max. 300 ks raků. Při zjištění většího množství raků je třeba práce ukončit.
7. Bezprostředně po ukončení průzkumných prací dojde k napouštění nádrže. Nádrž bude napouštěna maximálním množstvím vody z přítoku.
8. Celý zásah proběhne maximálně v jedné sezoně, tedy v rozsahu max. 12ti měsíců. Nejpozději do konce 12. měsíce od začátku zásahu bude zahájeno napouštění nádrže.
9. Žadatel zajistí dohled nad dodržováním podmínek tohoto rozhodnutí a zákonných požadavků na ochranu zvláště chráněných druhů při provádění záměru prostřednictvím odborně způsobilé osoby. V rámci odborného dohledu bude monitorován aktuální výskyt zvláště chráněných druhů v místě záměru a bezprostředním okolí, budou prováděny záchranné odchyty ohrožených exemplářů, za účelem minimalizace dopadu na zvláště chráněné druhy bude v případě potřeby operativně upravován harmonogram a organizace prací. O průběhu odborného dohledu a případných opatřeních budou vedeny záznamy, které budou na vyžádání předány orgánu ochrany přírody.
10. Krajský úřad bude informován o započítí a ukončení prací.
11. Výjimka se povoluje do 31. 12. 2023.

ODŮVODNĚNÍ

Dne 18. 11. 2019 podalo Povodí Ohře, s.p., Bezručova 4219, 430 03 Chomutov (dále jen „žadatel“), žádost o povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“) ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů (§ 50 zákona) pro záměr provedení průzkumných prací pro přípravu a zajištění generální opravy objektů vodního díla Kamenička v k.ú. Bečov.

Zahájení řízení ve věci oznámil Krajský úřad všem účastníkům řízení a spolkům opatřením sp. značka KUUK/002745/2020/3/ZD-1127, č.j. KUUK/002756/2020/ZPZ ze dne 2. 1. 2020.

V zákonné lhůtě se do řízení přihlásil spolek Stop tunelům, z.s., Na Valech 3, 400 01 Ústí nad Labem.

Předmětem záměru je provedení průzkumných prací na tomto vodním díle, které je zásobárnou pitné vody pro severočeskou oblast. Nádrž je obtoková. Cílem průzkumu je odhalení případných technických nedostatků hráze a jejího podloží. Ze zjištěných údajů bude následně zpracován podklad pro případnou generální opravu díla. Pro provedení průzkumu je dle žadatele třeba vypustit celý objem nádrže a následně provést průzkumné vrty. Tok Kamenička nebude díky obtoku nádrže nijak upravován. Po dokončení průzkumných prací bude nádrž opět napuštěna.

Podle přiloženého biologického hodnocení (srpen 2019) byly v nádrži zjištěny některé druhy ryb, chráněné dle zákona. V případě mnika jednovouseho byl nalezen pouze jeden jedinec, který se pravděpodobně do nádrže dostal náhodně při vypouštění indikačních druhů ryb do nádrže. Naopak střevle potoční byla ve vodním díle prokázána v hojném počtu. Vypuštění nádrže povede k dočasné likvidaci místa jejího výskytu. Z těchto důvodů je třeba provést výlov a transfer ryb. Jako nejefektivnější způsob byl stanoven odlov ze zbytkové tůně u hráze. Část ryb bude přirozeně postupovat s vypouštěnou vodou do dolního toku Kameničky a dále do Chomutovky. Výlov se tak týká pouze ryb, které zůstanou v nádrži. Tyto budou vypuštěny do toku Kamenička v blízkosti nádrže. Je velmi pravděpodobné, že po ukončení prací dojde k obnovení populace v nádrži po přítoku Kameničkou.

Průzkum dále odhalil slabší populaci ropuchy obecné. Tento druh využívá vodní prostředí pro rozmnožení a následný vývoj jedinců. Metamorfování jedinci poté vodu opouštějí a dále se zdržují už jen na souši. Jedinci tohoto druhu jsou ohroženi zejména dočasným zničením místa vhodného pro rozmnožování. V optimálním případě bude nádrž vypuštěna mimo období rozmnožování a vývoje tohoto druhu. Pokud to nebude z technicko-bezpečnostního důvodu možné, je třeba dodržet výše stanovení podmínky rozhodnutí, které zajistí nejen to, že konkrétní jedinci nebudou mít přístup do nádrže, která se bude právě vypouštět a nebudou se v ní tedy moct rozmnožit a ohrozit tak snůšky, ale zároveň pro ně budou vytvořeny dvě náhradní tůně v bezprostřední blízkosti nádrže. Díky tomu se budou moct rozmnožit a noví jedinci budou mít možnost dokončit svůj vývoj.

Slepýš křehký byl pozorován na březích nádrže. Jedinci tohoto druhu jsou ohroženi pouze případným střetem s pojiždějí technikou, minimalizuje ho však uložený dozor na místě.

Rak říční byl v nádrži zjištěn v hojném počtu. Raci se rozmnožují s poklesem teploty v podzimních měsících. Oplodněná samice klade vajíčka na spodní část zadečku, kde jsou přichycena k pleopodům, a opatruje je až do jara následujícího roku, kdy svůj vývoj ukončují. K líhnutí ráčků dochází obvykle od května do července v závislosti na zeměpisné šířce, nadmořské výšce a teplotních podmínkách v daném roce.

Vypuštění nádrže bude mít za následek nejen dočasnou ztrátu biotopu raka, ale zároveň ohrozí konkrétní jedince. Tento druh není zcela schopen včas uniknout z vypouštěné

nádrže a vyhledat sám náhradní biotop. Z těchto důvodů je v uvedeném případě klíčové provedení transferu. Vodní tok nad nádrží se jeví jako vhodné místo pro přesun odchycených jedinců (obdobná kvalita vody, blízkost přesunu atd.). Pokud budou umístěni v blízkosti nádrže, je také reálné, že po opětovném napuštění nádrže budou schopni z této části toku opět sestoupit do nádrže a zase ji dále využívat. Umístění nad tok je zároveň vhodné s ohledem na to, že v této části nedojde ke znečištění vypouštěním nádrže. Riziko výskytu račího moru v místě transferu je v podstatě vyloučeno, neboť díky šíření spor by tato nákaza jistě byla zjištěna i v nádrži.

Podle § 56, odst. 1 zákona je možné povolit výjimku pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmy ochrany přírody. Rak říční je zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. V takovém případě lze výjimku povolit, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení záměru, povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany a z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona.

Žadatel uvádí, že oprava díla je ve veřejném zájmu. Nádrž zásobuje pitnou vodou velkou oblast a je třeba ji udržovat v odpovídajícím stavu. Bez provedení podrobných průzkumných prací pak nelze stanovit rozsah poškození díla a následně potřebné zásahy.

Je žádoucí, aby na vodním díle probíhaly kontroly nejenom vizuálního charakteru, ale také geologické sondy, kde se zjišťuje pevnost podloží, založení hráze, konstrukční stabilita, výplň hráze. Vodní dílo je více jak 116 let staré. Aby nedošlo k jejímu protržení a ohrožení bezpečnosti lidí, vodního díla i zásobování, je nutné takové kontroly provádět. Použita bude i technika monitoringu dronem. Jde o celkovou diagnostiku vodního díla s ohledem na její bezpečnost. Diagnostika posoudí stávající stav a navrhne případné opravy.

Podle žadatele se tedy jedná o zásah v zájmu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti a prevence závažných škod a dále naplňuje zájem sociálního a ekonomického charakteru.

Jiné uspokojivé řešení záměru vylučuje, protože v současné době neexistuje jiný způsob průzkumu, který by podal takto ucelené a podrobné informace o stavu nádrže, které jsou třeba ke stanovení způsobu opravy a údržby.

Krajský úřad se ztotožňuje s názorem žadatele, že udržování tohoto vodního díla v optimálním stavu naplňuje znaky veřejného zájmu sociálního charakteru, kdy právě jen kvalitní akumulace pitné vody může zajistit zásobování obyvatel nezávadnou vodou. V zájmu veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví i pro předcházení škod je pak třeba nejen udržet kvalitu pitné vody, ale i technický stav vodního díla, který bude bezpečný pro okolí.

Zájmem ochrany přírody je udržení místních populací výše uvedených druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany (§ 3 odst. 1 písm. t) zákona). Při dodržení podmínek uvedených v tomto rozhodnutí dojde během dočasné ztráty biotopu k udržení místní populace a významně sníženo riziko usmrcení jedinců. Zároveň se jedná o dočasný, jednosezonní zásah. Po jeho ukončení bude nádrž opět napuštěna a poté může postupně dojít k jejímu opětovnému osídlení uvedenými druhy.

Krajský úřad tento zájem ochrany přírody poměřoval se zájmem žadatele. Jak vyplývá z výše uvedeného, řešené druhy budou zasaženy jednosezonně, zásah bude navíc ještě zmírněn uloženými podmínkami, budou využity náhradní biotopy. Z těchto důvodů krajský úřad vyhodnotil, že zájem na dobrém technickém stavu nádrže s pitnou vodou převažuje nad zájmem ochrany přírody. Přiklonil se tak k názoru žadatele, že jeho veřejný zájem převažuje nad veřejným zájmem na ochraně předmětných druhů v dané lokalitě.

Krajský úřad dále posoudil možnost jiného uspokojivého řešení. Nelze předpokládat, že vodní dílo bude funkční bez oprav a údržby. Rozsah poškození lze stanovit pouze průzkumem jednotlivých částí nádrže, i s ohledem na její stáří a stav. Krajský úřad souhlasí s žadatelem, že jiné uspokojivé technicky reálné řešení záměru neexistuje.

Dále se krajský úřad zabýval tím, zda povolená činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Jak je již popsáno výše, podmínky, stanovené v tomto rozhodnutí pomohou překlenout místní populaci dočasnou ztrátu biotopu a snižují na minimum ohrožení i jednotlivých jedinců. Po obnově nádrže budou moci jedinci tento biotop i nadále využívat. Realizací záměru nedojde k ohrožení dosažení či udržení příznivého stavu druhu.

Dále krajský úřad hodnotil, zda záměr naplňuje ustanovení § 56, odst. 2 písm. b) a c) zákona. Jak je popsáno výše, existuje zde veřejný zájem sociálního charakteru a zároveň potřeba ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti, stejně jako zájem na prevenci závažných škod, které převažují nad zájmem ochrany přírody.

Správní orgán po posouzení žádosti a prostudování dostupných podkladů a na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že je tímto naplněno ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a c) zákona, kdy je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů a tuto výjimku povolil.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podat podle § 81 správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení k Ministerstvu životního prostředí, a to podáním u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Za počátek lhůty se považuje den následující po dni oznámení rozhodnutí.

vedoucí oddělení životního prostředí

otisk úředního razítka

Rozdělovník:

Účastníkům řízení dle § 27 odst. 1 a 2 správního řádu:

Povodí Ohře, s.p., Bezručova 4219, 430 03 Chomutov – datovou schránkou
Obec Blatno – datovou schránkou
Stop tunelům, z. s., Na Valech 3, 400 01 Ústí nad Labem – datovou schránkou